Za zaniklým hradem Vrtba a Žižkovou bitvou u Nekmíře

NA KOLE ZA POZNÁNÍM

Start a cíl: Plzeň
Délka: 52 km
Náročnost: střední
Vhodné kolo: trekové, horské

Foto na stránce: Jiří Holomel

Užitečné informace:

Občerstvení na trase: Čemíny, Všeruby, Horní Bělá, Tatiná, Žilov, Ledce
Cykloservis: Plzeň
Odkazy: www.plzenskonakole.cz
www.obec-vseruby.cz
www.ceminy.cz/informace-o-obci/historie/
Doporučená mapa: 131-Plzeňsko sever, 1:60 000, ShoCart
Trasa: www.cykloserver.cz/f/4939186710/

STUDÁNKA Vojtěška u Všerub.

NA NÁVRŠÍ před kostelem se vypínal všerubský hrad.

NOVĚ OPRAVENÝ zámek v Čemínech.

Nás výlet začínáme na konečné autobusů Košutka na křižovatce ulic Krašovská a Toužimská.

Vydáme se Krašovskou do kopce kolem vysílače a dál pak po cyklotrase 2151. V místě, kde zatáčí ostře vpravo, pojedeme rovně a sjedeme do Chotíkova. Hned za viaduktem odbočíme vlevo k rybníku a dál se budeme držet žluté turistické značky. Asi 500 metrů za hřbitovem si povšimneme vlevo v poli betonového bloku, který většina turistů přehlédne. Znalci jej identifikují jako podstavec německého radaru Würzburg Riese z II. světové války, který byl součástí protiletecké obrany strategicky významné Plzně před nálety Spojenců.

Přejedeme pole, zajedeme do lesa a hned nás čeká další zajímavost – přírodní památka Malesická skála s ukázkou vrstev karbonských usazenin v říčním proudu s rozdílnou odolností vůči zvětrávání.

Popojedeme jen kousek a čeká nás opět zastávka – skalní útes nad potokem, na kterém stával hrádek Kyjov. Pouze terénní nerovnosti nasvědčují tomu, že zde skutečně bylo lidské sídlo. Jeho založení se odhaduje na začátek 14. století, poslední zpráva z roku 1503 o něm hovoří jako o pustém. Od Kyjova je v délce asi 200 metrů nesjízdný úsek, kde kolo raději vedeme.

Pokračujeme do Malesic, kde stojí kostel sv. Jiří s renesanční věží a zámek, který byl v posledních letech využíván pro ubytování, ale díky častým úpravám není architektonicky až tak zajímavý.

Na návsi opustíme žlutou značku a pokračujeme dál po zelené do Dolního Vlkýše. Za obcí sjedeme po polní cestě do údolí, dáme se doprava a nad námi vpravo je nevýrazný kopeček, na kterém stával hrad Komberk. Zanikl beze stopy a jeho jméno převzal statek, ke kterému přijedeme asi po kilometru. Dál pokračujeme po silnici do Čemín. O obci je první zmínka z roku 1239, kdy patřila kladrubskému klášteru. Poté se zde vystřídala spousta majitelů, až se nakonec v roce 1670 opět vrátila do klášterního majetku. Někdy kolem roku 1700 zde byl postaven barokní zámeček, který pak nový majitel rozšířil a přestavěl v empírovém slohu. V nedávné době byl opraven. Před mostem přes potok po pravé straně je památník postavený šesti americkým letcům, kteří zde zahynuli při sestřelení letadla 25. dubna 1945.

Na návsi u kapličky odbočíme po modré doleva a jedeme údolím proti proudu potoka až do Košetic. Cesta je v létě příjemná, ale brzy na jaře nebo po deštích nás může potrápit bláto. Pokud bychom z Košetic pokračovali proti proudu potoka, po cca 1,5 kilometru bychom došli (dojet se sem totiž nedá) k zarostlému pahorku, na kterém kdysi stával hrad Frumštejn. Nebyl nijak významný, jeho poloha už byla v pozdním středověku nehájitelná, takže po dobytí během poděbradských válek již nebyl obnoven.

Musíme ale dál. Z Košetic modrá stoupá lesem až k silnici Plzeň – Karlovy Vary, k bývalému zájezdnímu hostinci Červená punčocha. Tady se zvýšenou pozorností překonáme silnici a zanedbanými sady sjedeme do Všerub.

V roce 1419 odešel Jan Žižka se skupinou svých věrných do Plzně, která byla husity považována za jedno z vyvolených měst. Bojovníci ale město zanedlouho vyjedli a bylo nutné postarat se o proviant. Poměrně malá výprava 300 pěších se sedmi vozy vytáhla do okolí Nekmíře a cestou získávala kořist. Západočeské panstvo se spojilo a v čele s Bohuslavem ze Švamberka zaútočilo v počtu 2000 ozbrojenců na husity. Mistr improvizace Žižka využil vozy jako záštitu, salva z palných zbraní rozbila útok jízdy a dezorientované panské vojsko se dost nepochopitelně dalo na ústup. Stejnou chybu udělal Bohuslav ze Švamberka o několik měsíců později u Sudoměře. Podle Starých letopisů českých z 15. století byly ještě té noci dobyty tři nejmenované tvrze. Jednou z tvrzí byl asi nejbližší Nekmíř, jehož majitel, Hynek z Nekmíře, je uváděn jmenovitě mezi padlými.

Už z dálky uvidíme na kopci v dominantní poloze bílé zdi kostelíka sv. Martina. U něj stával hrad, původně dřevěný, později i zčásti kamenný. Byl založen asi koncem 12. století. Patřil pánům ze Všerub, jedné z větví Hroznatovců, kteří měli v erbu typické paroží. Býval střediskem panství, ale jakmile přestal být sídlem majitelů, zchátral a obyvatelstvo jej rozebralo na stavební materiál. Na náměstí stojí další kostel, původně gotický.

Ze Všerub pokračujeme po cyklotrase 2293 proti proudu potoka Třemošná. V údolí je několik zajímavostí – hned přibližně po 800 metrech je napravo straně studánka Hadovka neboli Vojtěška, nedávno upravená a zastřešená, se kterou se spojuje legenda o sv. Vojtěchovi. Po dalších sto metrech jsou na levé straně tři jezírka – Tůně u Radimovic, uměle vybudovaná poměrně nedávno, ale díky okolní přírodě působí naprosto přirozeným dojmem. Tůně i okolí jsou domovem spousty ryb, plazů a ptáků. Opodál jsou u cesty tři nově opravené kříže, které na pozadí svahu, působí velmi malebně. Jedeme dál mírným stoupáním, a když se ohlédneme napravo dozadu, uvidíme na kraji lesa výrazný pahorek zvaný Kočičí vrch. Nedávným archeologickým průzkumem zde bylo zjištěno opevněné sídlo z 9. -10. století, tedy ještě starší, než všerubský hrad!

Po třech kilometrech dojedeme ke statku Slatina. Odbočíme po silnici doprava a hned po sto metrech doleva. Polní cestou pak dojedeme do Kunějovic. Z Kunějovic vidíme při pohledu jihovýchodním směrem Nekmíř. Někde na těchto pláních se na přelomu let 1419-20, přesné datum totiž není úplně jasné, odehrálo jedno z prvních úspěšných bojových střetnutí husitů pod velením Jana Žižky.

Z Kunějovic pokračujeme na Lhotku a dál na Hubenov. Za Lhotkou vpravo stojí hned u silnice smírčí kříž. Podle pověsti zde byla roztrhána vlky žena z Hubenova, která se v noci vracela z návštěvy ve Lhotce. Když vyjedeme před Hubenovem z lesa, otevře se hezký výhled do kraje na horizontu s hřebeny Brd. Na křižovatce odbočíme doprava a po 100 metrech opět doprava do vísky Vrtbo, ve vsi pak opět doprava, až se dostaneme k malé vodní nádrži. Tady jsme na místě, kde byl v letech 1313-16 postaven rodový hrad pánů z Vrtby. Tato větev Hroznatovců se udržela až do roku 1830, kdy vymřela po meči. Domohla se významných postů v Praze, Jan Josef z Vrtby byl dokonce nejvyšším purkrabím království českého a Vrtbovská zahrada patří dodnes k nejkrásnějším na Malé Straně. O rodový hrad bohužel nedbali, po polovině 15. století byl prodán a v roce 1659 je zde uváděn pouze dvůr, který byl pravděpodobně postaven ze zdiva hradu. Valy a především hluboký příkop se zachovaly dodnes.

Z Vrtba se vrátíme zpět na silnici a pokračujeme po cyklotrase 35 do Horní Bělé. Tady odbočíme doprava a pak přes Tlucnou, Tatinou, Žilov a Ledce, dojedeme zpátky do Plzně.

KAMENNÉ KŘÍŽE vytvářejí romantické zákoutí.

POMNÍČEK americkým letcům.

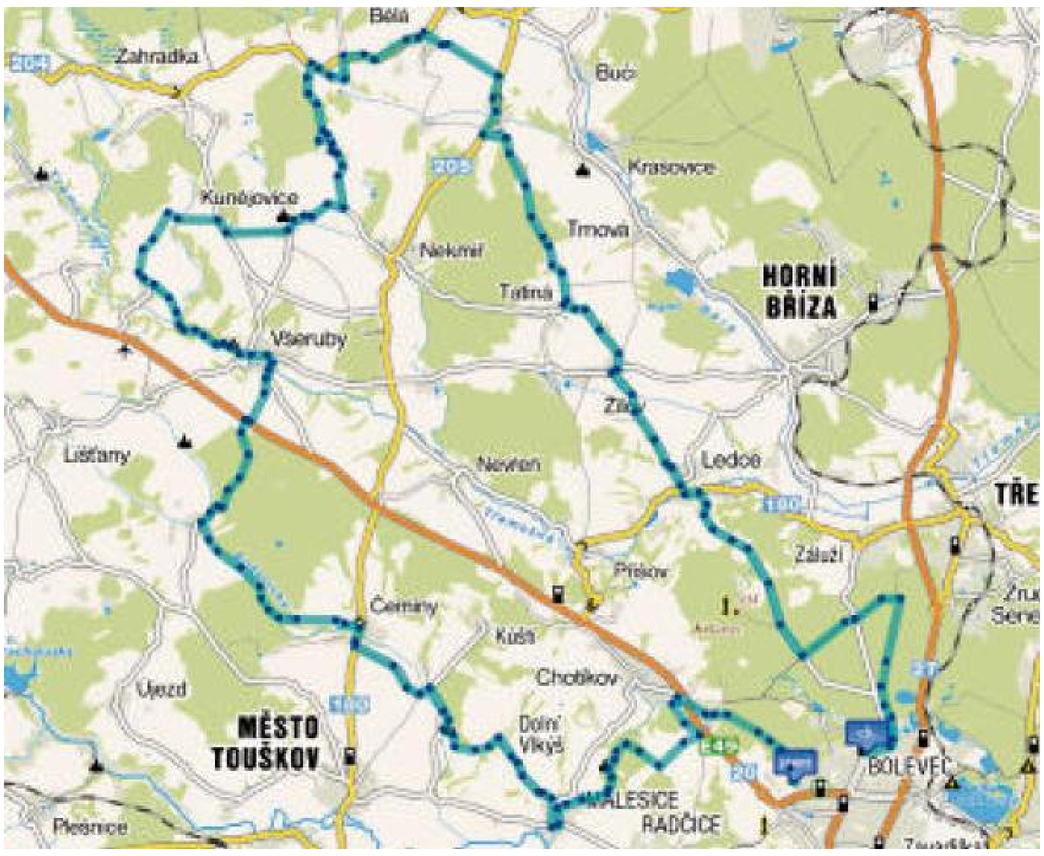

PODROBNÉ VEDENÍ linie trasy na mapě najdete na: www.cykloserver.cz/f/4939186710/

Příště: Za Motýlím domem a nejkrásnějším hradem Chebska

Trasu připravil **Jiří Holomel**, dlouholetý vedoucí kroužku cykloturistiky, organizátor cyklotáborů a cyklovlaků.

Seriál cyklovýletů po Plzeňském a Karlovarském kraji vzniká ve spolupráci s regionálním informačním portálem pro cyklisty plzenskonakole.cz

plzenskonakole.cz